

Fórum riaditeľov európskych pamiatkových inštitúcií (EHHF) 2010 - Paríž

STANOVISKO K VÝZVAM A RIZIKÁM KULTÚRNEHO DEDIČSTVA A CESTOVNÉHO RUCHU

Piate stretnutie Fóra riaditeľov európskych pamiatkových inštitúcií (EHHF) v Paríži v júni 2010 vyzýva európske národné vlády a partnerov na presadzovanie centrálnej úlohy kultúrneho dedičstva v rámci cestovného ruchu.

Hlavné výzvy verejných inštitúcií spočívajú v tom, aby pokračovali v riešení výziev a rizík a vytváraní rovnováhy medzi často konfliktnými potrebami kultúrneho dedičstva a cestovného ruchu.

Cestovný ruch predstavuje podstatnú ekonomickú silu vo všetkých európskych krajinách a úloha kultúrneho dedičstva v rámci cestovného ruchu je rozhodujúca. Približne 20 % domáceho a medzinárodného cestovného ruchu v Európe je spojených s túžbou ľudí navštíviť a zažiť vlastné kultúrne dedičstvo alebo kultúrne dedičstvo iných národov a kultúr. Tak vzniká riziko, že kultúrne dedičstvo sa považuje len za ekonomickú hnaciu silu v tomto kontexte, pričom sa prehliada jeho skutočná hodnota (historická, vedecká, umelecká a duchovná). Preto je nevyhnutné nájsť a identifikovať optimálnu rovnováhu medzi cestovným ruchom, autenticitou, rešpektom k lokálnym spoločenstvám a regiónom a kultúrnym dedičstvom.

Kultúrne dedičstvo je krehkým a neobnovujúcim sa zdrojom a nemalo by sa využívať ako ekonomický nástroj na úkor svojej autenticity. Musíme sa vyhnúť situáciám, keď sa kultúrne dedičstvo stane obeťou vlastného úspechu.

Kultúrna a lokálna identita

Uznávame hodnotný vzťah medzi miestnym obyvateľstvom a vlastníckmi a ich hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom. Ich znalosť lokálnej histórie, tradícií a kultúry je podstatná pre prezentovanie autenticity a identity historických miest, ich blízke okolie a širšiu krajinu.

- Potrebujeme lepšie pochopenie priamych a nepriamych dopadov cestovného ruchu na historické lokality, krajinu a lokálne spoločenstvá. Existuje potreba vzdelávať a priebežne školiť príslušné osoby, aby sme lokálnych zástupcov poverili a povzbudili k prezentovaniu ich príbehov a ich angažovanosti. Potrebujeme podporovať dialóg medzi osobami, ktoré rozhodujú, a miestnymi zástupcami v otázkach interpretácie a prezentácie historickej lokality verejnosti.

Kvalita versus kvantita?

Uznávame, že v Európe v súčasnosti existujú dva odlišné trendy; na jednej strane masový cestovný ruch, ktorý vedie k zhoršovaniu historických lokalít a kvality života miestnych obyvateľov a skúseností návštevníkov, a na druhej strane vysoko kvalitné historické lokality s nedostatkom cestovného ruchu a nedostatočnými výnosmi. Autenticita je kľúčovým komponentom kvality historických lokalít a skúsenosti návštevníkov. Je možné využiť nové médiá na prezentovanie lokalít širšiemu publiku a umožniť prístup pre všetkých, čo môže pomôcť znížiť dopravný ruch smerom k lokalitám. Takisto uznávame, že digitalizácia ponúka odlišnú skúsenosť s lokalitou.

- Potrebujeme lepšie pochopenie a analýzy dlhodobých a krátkodobých dopadov cestovného ruchu na historické lokality, ako aj informácie o rôznych kategóriách návštevníkov a ich potrebách. Dobre prezentované a interpretované lokality vedú k návratu

investícií. Vieme, že je potrebné vypracovať udržateľný model cestovného ruchu k historickým lokalitám. Musíme zapojiť miestne obyvateľstvo, profesionálov z cestovného ruchu a authority prijímajúce rozhodnutia pri manažovaní a prezentácii lokalít a podpornej infraštruktúry.

Prítomní členovia Fóra pripomínajú potrebu:

- vyzvať vlády, sektor cestovného ruchu a authority prijímajúce rozhodnutia na uznanie kľúčovej úlohy, ktorú zohráva kultúrne dedičstvo pri generovaní cestovného ruchu, a naopak;
- vyzvať vlády na zapojenie kultúrneho dedičstva do rozvoja európskych a národných politík a stratégií pre cestovný ruch;
- vyzvať vlády a sektor cestovného ruchu na predisponovanie podstatného podielu výnosov generovaných z cestovného ruchu do ochrany, starostlivosti a prezentácie kultúrneho dedičstva a na povzbudenie k využívaniu historických budov;
- rozvíjať udržateľné a praktické manažérske štruktúry a nástroje na prezentovanie historických lokalít a krajín verejnosti v rámci širších politík v oblasti cestovného ruchu, v úzkej spolupráci medzi profesionálmi v oblasti kultúrneho dedičstva, cestovného ruchu, ako aj miestnymi úradmi, spoločenstvami a vlastníckmi;
- zdieľať kvalitatívne a kvantitatívne údaje zozbierané sektorom cestovného ruchu, ktoré sú relevantné pre oblasť kultúrneho dedičstva, a ktoré sa dotýkajú zvyklostí a potrieb turistov;
- pokračovať v zlepšovaní poskytovania informácií a kvality historickej autenticity historickej lokality pre návštevníkov, povzbudzovať vysokú úroveň pochopenie a uznávania historických lokalít a území;
- pre EHHF pokračovať vo výmene informácií, nápadov a dobrej praxe v oblasti kultúrneho dedičstva a cestovného ruchu.